

MediaTitle	Berita Harian		
Date	02 Aug 2013	Language	Malay
Circulation	192,982	Readership	1,521,000
Section	Nasional	Color	Full Color
Page No	35	ArticleSize	344 cm ²
AdValue	RM 11,602	PR Value	RM 34,806

Hun Sen mula rasa tentangan

Kemenangan Parti Rakyat Kemboja tak diiktiraf

Pilihan Raya Umum Kemboja berlangsung pada 28 Julai lalu. Kali terakhir Kemboja mengadakan pilihan raya umum ialah pada 2008 yang dimenangi Parti Rakyat Kemboja pimpinan Hun Sen dengan 90 kerusi berbanding 123 kerusi keseluruhan di Dewan Perhimpunan Negara (Parlimen).

Ketika itu parti pembangkang iaitu Parti Sam Rainsy dan Parti Hak Asasi Manusia, masing-masing memenangi 26 dan tiga kerusi. Parti Rakyat Kemboja kemudian membentuk kerajaan gabungan dengan parti golongan diraja iaitu FUNCINPEC yang hanya memenangi dua kerusi.

Kemenangan besar Hun Sen banyak dipengaruhi oleh krisis perebutan tempat beribadat purba iaitu Wat Preah Vihear pada 2008 antara Kemboja dan Thailand. Rakyat Kemboja memberikan sokongan padu kepada Hun Sen yang menangani krisis itu dan membawa kepada kemenangan beliau dalam pilihan raya umum.

Hun Sen sebenarnya sudah memerintah Kemboja selama 28 tahun sejak pilihan raya umum pertama anjuran Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) pada 1993 iaitu selepas Kemboja keluar daripada kancah peperangan yang memusnahkan negara itu. Sepanjang pemerintahan Hun Sen, khususnya antara 2008 hingga 2013, beliau membawa keamanan dan kestabilan politik meskipun ramai pihak terutama parti pembangkang menuduh beliau menjalankan pemerintahan secara autokratik.

KDNK meningkat

Beliau juga sudah membawa kemakmuran ekonomi kepada Kemboja dengan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) meningkat kepada AS\$2,230 pada 2011 berbanding AS\$1,250 pada 2004. Keluaran Negara Kasar (KNK) juga meningkat ke-

pada AS\$14.25 juta dan pertubuhan ekonomi meningkat kepada 7.03 peratus pada 2012.

Pelaburan asing juga mencurah-curah masuk, khususnya dari China, Taiwan dan Malaysia kerana faktor kos buruh yang rendah. Kadar pengangguran juga agak rendah iaitu 3.5 peratus. Namun kadar kemiskinan penduduk Kemboja masih tinggi iaitu pada kadar 20 peratus. Secara keseluruhannya, keadaan kehidupan penduduk Kemboja adalah lebih baik daripada sebelumnya.

Namun pada pilihan raya umum kali ini, Hun Sen menerima tentangan sengit daripada parti pembangkang pimpinan Rainsy. Parti Rainsy dan Parti Hak Asasi Manusia bergabung membentuk parti ga-

bugan iaitu Parti Penyelamat Negara Kemboja. Rainsy yang juga tokoh pembangkang terkenal yang pernah dihukum penjara pada 2010, namun melarikan diri ke luar negara. Beliau sudah pulang ke Kemboja pada 19 Julai lalu untuk menghadapi pilihan raya umum setelah mendapat pengampunan Raja Kemboja, Norodom Sihamoni pada 12 Julai lalu.

Sokongan parti pembangkang banyak di bandar khususnya daripada golongan belia yang tidak puas hati dengan terbatasnya peluang pekerjaan untuk mereka. Rakyat Kemboja juga banyak membantah isu rasuah dan kegagalan kerajaan Hun Sen menanganinya. Selain itu, berlakunya konflik antara penduduk tempatan mengenai isu tanah di luar bandar yang menyebabkan rakyat marah dengan kerajaan Hun Sen, manakala negara luar seperti Amerika Syarikat (AS), Eropah dan ASEAN juga tidak gemar dengan peranan yang dimainkan Kemboja yang berbaik-baik dengan China. Hun Sen pula menuduh parti pimpinan Rainsy cuba memecahbelahkan negara dan membawa kepada kehancuran peperangan.

Headline	Hun Sen mula rasa tentangan		
MediaTitle	Berita Harian		
Date	02 Aug 2013	Language	Malay
Circulation	192,982	Readership	1,521,000
Section	Nasional	Color	Full Color
Page No	35	ArticleSize	344 cm ²
AdValue	RM 11,602	PR Value	RM 34,806

Kehilangan majoriti dua pertiga

Setelah selesainya Pilihan Raya Umum 2013 pada 28 Julai lalu, Hun Sen berjaya mempertahankan kuasa, namun dengan majoriti kecil iaitu hanya 67 kerusi, kehilangan 23 kerusi berbanding pilihan raya sebelumnya. Hun Sen juga kehilangan majoriti dua pertiga dalam Dewan Perhimpunan Negara. Parti pimpinan Rainsy pula menambah sebanyak 29 lagi kerusi menjadikan sebanyak 56 kerusi berjaya dimenangi. Parti pembangkang yang lain gagal memenangi sebarang kerusi.

Daripada 9.67 juta rakyat Kemboja yang layak mengundi, hanya 5,176,519 keluar mengundi. Parti Rakyat memperoleh 2,555,030 (49.36 peratus) undi, manakala Parti Penyelamat Negara memperoleh 2,295,022 undi (44.34 peratus) undi. Ini juga menunjukkan bahawa sistem satu parti dominan di Kemboja semakin lemah dan menuju kepada sistem dua parti dengan kemenangan besar pembangkang di

Kemboja.

Bagaimanapun, Rainsy masih tidak puas hati dan mengisytiharkan untuk tidak mengiktiraf keputusan pilihan raya umum ini. Beliau menuduh berlakunya manipulasi dan kesalahan pilihan raya yang serius oleh pihak Jawatankuasa Pilihan Raya Kebangsaan yang mengendalikan pilihan raya. Beliau mempersoalkan perjalanan pilihan raya, misalnya isu dakwat kekal yang mudah dicuci, pendatang asing Vietnam yang boleh mengundi dan beberapa isu lagi yang memenangkan parti pemerintah. Keputusan rasmi pilihan raya umum akan dikeluarkan pada Ogos ini. Yang jelas, landskap politik demokrasi di Kemboja sudah berubah walaupun tidak secara sepenuhnya.

Penulis

ialah Dekan Pusat Pengajian Antarabangsa, Universiti Utara Malaysia

